

Deelsessie 2 Tuchtrecht

Mieke de Die

JAARCONGRES GZR

Utrecht, 6 december 2019

1

Doel tuchtrecht en procesrechtelijke varia

2

Doel tuchtrecht

RTG Den Haag 26 maart 2019, GZR 2010-0082

ECLI:NL:TGZRSGR:2019:50

- fouten en misverstanden bij medicatieverstrekking aan patiënte met opiatenverslaving
- patiënte doet zelf melding van onjuiste verstrekking
- intern onderzoek
- reeks van verbetermaatregelen, o.a. nieuw medicatiesysteem, nieuwe protocollen, waardoor de kans op fouten verminderd is
- tuchtklacht tegen betrokken verpleegkundige
- gegrondverklaring zonder oplegging van maatregel, omdat het doel van het tuchtrecht al bereikt is door de verbetermaatregelen

3

Doel tuchtrecht. *Draagt het wel bij aan de kwaliteit?*

210 artsen respondent
75% man

20% berisping
71% alleen maar negatief

80% waarschuwing
41% alleen maar negatief

- vermijden hoog-risicopatiënten
- elke patiënt kan een nieuwe klager zijn
- negatieve gevolgen gezondheid en functioneren

*Bron: samenvatting in MC 27-03-19
en <http://postprint.nivel.nl/PPpp6896.pdf>*

*R. Friele e.a., BMJ Open 2018-
023576*

Ook positieve punten:

- verbetering dossiervoering
- vaker overleg

4

Verzoek tot herziening

CTG Eindhoven 5 september 2019

ECLI:NL:TGZCTG:2019:233

- **grondslag:** art. 52 Wet BIG (naderhand gebleken feiten en omstandigheden, indien eerder bekend, ws. ander oordeel)
- i.c. 2^e herzieningsverzoek, nu nieuw 'bewijs' van onschuld vlg. ex-huisarts/ verdachte van seksueel misbruik pt. en uitvoeren van een behandeling waartoe hij niet bekwaam was
- tuchtrechtelijke veroordeling: doorhaling
- strafrechtelijke veroordeling: voorw. gevangenisstraf 6 mnd.

- nieuwe bewijsstukken tonen deels onjuistheid feitelijke grondslag voor veroordelingen aan, maar betreffen niet de kern

- 2^e afwijzing

5

Ontvankelijkheid (1)

CTG Eindhoven 18 september 2018, GZR 2019-0048

ECLI:NL:TGZCTG:2018:337

- **hoofregel:** indien klaagschrift niet aan de gestelde eisen voldoet, volgt niet-ontvankelijkverklaring (art. 65 lid 2 Wet BIG jo. art. 4 Tuchtrectbesluit)

- klaagschrift bevatte grof/ beledigend taalgebruik "*onder de ondergrens van hetgeen als acceptabel kan worden beschouwd*"

- RTG: klager niet-ontvankelijk
- CTG: strikte toetsing wettelijke eisen > ontvankelijk
 - dat taalgebruik niet zakelijk is, maakt niet dat niet aan de eisen is voldaan

- terugverwijzing

6

Ontvankelijkheid (2)

CTG Eindhoven 28 maart 2019, GZR 2019-0080

ECLI:NL:TGZCTG:2019:72

- **hoofregel afgeleid klachtrecht** (vaste jurisprudentie): na overlijden kan een nabestaande in beginsel een klacht indienen, tenzij aanleiding tot concrete twijfel of klager de wil van de betrokken patiënt vertegenwoordigt.
- 1 van 2 dochters dient na overlijden vader een klacht in
- klacht werd niet ondersteund door levensgezel vd patiënt
- betwisting van die relatie door klaagster niet aannemelijk gelet op feiten en omstandigheden
- partner en zoon waren intensief bij zorg aan patiënt betrokken, dochters niet
- 'gerede twijfel' > niet-ontvankelijk

Vgl. recent CTG 5 november 2019, GZR 2019-0304, ECLI:NL:TGZCTG:2019:265

7

Misbruik tuchtrecht? (1)

RTC Zwolle 21 december 2018, GZR 2019-0001

ECLI:NL:TGZRZWO:2018:192

- klaagster trekt ter zitting haar tuchtklacht in
- dient korte tijd later dezelfde klacht in
- geen onherroepelijke eindbeslissing, dus dat kan, tenzij misbruik
- *"indien feiten en omstandigheden meebrengen dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn dat na intrekking van klacht alsnog een oordeel over hetzelfde feitencomplex wordt gevraagd"*
- i.c. was daarvan geen sprake

8

Misbruik tuchtrecht? (2)

CTG Eindhoven 17 september 2019, GZR 2019-0249

ECLI:NL:TGZCTG:2019:237

- klager procedeert tegen alles en iedereen
 - na afwijzing kansloze Wmo-aanvraag, bezwaar/ beroep/ tuchtklachten tegen betrokken artsen)
- stelling adviserend arts: klager zet artsen onder druk met dreiging tuchtklachten en dat is oneigenlijk gebruik tuchtrecht
- RTG en CTG: klager heeft zakelijke klacht ingediend, en deze kan en zal beoordeeld worden
- inhoudelijk:
 - reikwijdte en toepassing blokkeringsrecht (i.c. niet juist toegepast)
 - beroep op interne richtlijn faalt > eigen prof. verantwoordelijkheid
- waarschuwing

9

Nieuw:

- tweede tuchtnorm
- griffierecht

10

Wet BIG art. 47 lid 1 (...)

b. enig ander dan onder a bedoeld handelen of nalaten in strijd met hetgeen een behoorlijk beroepsbeoefenaar betaamt.

CTG 11 april 2019, GZR 2019-0106

ECLI:NL:TGZCTG:2019:87

- psychotherapeut met privéproblemen / disfunctioneren
- verloor volledig de grip op zijn praktijk
- ernstig tekortschieten in zorg voor klagster e.a. cliënten

- vertrouwen in de beroepsgroep ernstig ondermijnd

- doorhaling

11

RTG Amsterdam 10 mei 2019, GZR 2019-0137

ECLI:NL:TGZRAMS:2019:76

- psychiater ('primus inter pares') stelt verklaring over klagster op t.b.v. verweer in tuchtzaak van collega-psychiater
- psychiater raadpleegde daarvoor het dossier van klagster

- verweer: geen verklaring, maar verslag van collegiaal overleg, bedoeld als interne feedback

RTG:

- handelen valt onder tweede tuchtnorm,
- verweer niet aannemelijk gelet op context en vorm brief
- verweerder heeft voorbeeldfunctie
- inhoud brief te selectief/ eenzijdig > schenden vertrouwen in de beroepsgroep
- toestemming klagster had gevraagd moeten worden (erkend)
- berisping

12

CTG 25 juli 2019, GZR 2019-0213

ECLI:NL:TGZCTG:2019:207

- psychiater krijgt in eerste aanleg een berisping, gaat in beroep
- wordt niet-ontvankelijk verklaard vanwege niet binnen de termijn (4 weken) voldoen van griffierecht
- verzet met als argument:
- andere wettelijke tuchtcolleges en de rechtspraak sturen bij niet-tijdig voldoen een 'maningsbrief' met uiterste termijn van 2 weken en dat heeft het CTG ten onrechte niet gedaan
- CTG besluit aan te sluiten bij bestaande rechtspraak
- wordt na 2^e termijn alsnog niet betaald, dan is appellatant in verzuim en volgt niet-ontvankelijkverklaring

13

RTG Den Haag 22 oktober 2019, GZR 2019-0272

ECLI:NL:TGZRSGR:2019:181

- psychiater raadpleegt i.h.k.v. bemoeizorg dossier pt. zonder toestemming en doet dat nogmaals in de tuchtzaak
- ook bij bemoeizorg in principe toestemming vereist, tenzij rechtvaardiging gelegen in de toestand van de pt.
- i.c. is de *Handreiking gegevensuitwisseling bemoeizorg* naar analogie toegepast
- tevens bepaald dat aangeklaagde in tuchtzaak dossier mag raadplegen om geheugen op de frissen en adequaat verweer te voeren
- (nieuwe) tweede tuchtnorm niet geschonden

14

Oud: uitspraak College van Medisch Toezicht en nieuw of toch nog niet?

15

CTG 11 april 2019, GZR 2018-0142

ECLI:NL:TGZCTG:2019:99

- beroep in CMT-uitspraak over verslaafde arts (lange geschiedenis van misbruik Opiumwetmiddelen/ alcohol)
- arts is per 8 januari 2018 uitgeschreven, omdat hij geen verzoek tot herregistratie heeft gedaan
- CMT: verbod tot wederinschrijving, overwegingen:
 - Wet BIG kent die maatregel (nog) niet, maar na wetswijziging wel
 - bescherming van patiënten in de EU weegt zwaarder
- CTG: lex certa > geldend recht is beslissend
- aanvraag dateert van december 2017 > CMT bevoegd
- onwenselijk dat arts zich aan beoordeling kan onttrekken door uitschrijving
- doorhaling (over periode voordracht tot 8 januari 2018)

16

Samenloop

17

CTG 19 maart 2019, GZR 2019-0111

ECLI:NL:TGZCTG:2019:68

- casus euthanasie bij ernstig demente patiënte
- 1^e aanleg berisping, in hoger beroep waarschuwing
- discussie over ontvankelijkheid IGJ vanwege samenloop met strafzaak en wetssystematiek > verworpen
- onzorgvuldig, 'in lijn met RTE'
 - wilsverklaringen pte onvoldoende duidelijk
 - arts had ten minste moeten proberen met pte te praten over stervenswens en uitvoering euthanasie, ondanks dat dit bij een zwaar demente pt weinig zinvol lijkt en geen redelijk doel lijkt te dienen

Rb Den Haag 11 september 2019, GZR 2019-0246: ovar

- arts heeft aan alle zorgvuldigheidseisen Wtl voldaan
- geen steun in wet(sgeschiedenis) voor verificatieplicht
- cassatie in het belang der wet

18

RTG Zwolle 17 juni 2019, GZR 2019-0176

ECLI:NL:TGZRZWO:2018:155

Reeks procedures over dezelfde verwijten aan gz-psycholoog over communicatie, overdracht en onjuiste rapportage

- interne klachtenprocedure > gedeeltelijk gegrond (communicatie)
- Geschillencommissie GGZ > bindend advies > gedeeltelijk gegrond (communicatie)
- tuchtklacht > klager ontvankelijk, overwegingen:
 - na geschilleninstantie is burgerlijke rechter onbevoegd, maar de tuchtrechter niet
 - oordeel over tuchtrechtelijke verwijtbaarheid is voorbehouden aan tuchtrechter
- eindoordeel: kennelijk ongegrond

19

Concurrentiebeding

20

CTG 10 oktober 2019, GZR 2019-0294

ECLI:NL:TGZCTG:201:256

- fysiotherapeut in dienst bij een FT-praktijkhouder neemt ontslag
- klaagster wil met hem mee
- FT-praktijkhouder wijst op concurrentiebeding
- biedt alternatief aan, klaagster weigert en dient een tuchtklacht in
- in 1^e aanleg afgewezen

- in hoger beroep aanvullende feiten:
 - verweerder had eerste periode geen vergelijkbaar alternatief
 - toen klaagster aanbod toch wilde accepteren > eerst tuchtklacht intrekken

- boemerang-effect: presentatie unieke vorm therapie op website wekt vertrouwen en als dat niet waargemaakt kan worden ...
- praktijkhouder is verantwoordelijk voor continuïteit
- continuïteit weegt i.c. zwaarder dan concurrentiebeding
- koppeling zorgaanbod – intrekken tuchtklacht onvoldoende professioneel (vgl. GZR 2019-09107, ECLI:NL:TGZRAMS:2019:52 > ga gesprek aan)

- waarschuwing

21

3 x hoofdbehandelaar

22

CTG 25 juni 2019, GZR 2019-0173

ECLI:NL:TGZCTG:2018:219

Wie is hoofdbehandelaar?

- uitgangspunt is 1 hoofdbehandelaar per behandeling
- maar wat als er verschillende trajecten parallel lopen?
- regie voeren kan alleen als hoofdbehandelaar weet heeft van/betrokken is bij parallelle trajecten

- i.c. patiënte met epilepsie, vraag: indicatie voor een operatie? en een psychiatrische aandoening
- pre-chirurgische werkgroep beoordeelt operatie-indicatie
- verweerster was geen lid van die werkgroep, maar legde het verzoek aan de werkgroep voor
- zij was verantwoordelijk voor informatie over voortgang en advies
- i.g.v. besluit tot opereren zou hoofdbehandelaarschap overgaan op chirurg

Zie ook: annotatie Caren Velink

23

RTG Eindhoven 20 maart 2019, GZR 2019-0091

ECLI:NL:TGZRREIN:2019:15

- hoofdbehandelaar is belast met de regie van de behandeling
- uitslag van relevant PA-onderzoek gemist en dus ook geen toezicht op uitslagen gehouden, terwijl aard van de verwijderde galblaas aanleiding gaf tot alertheid
- pte bleek kanker te hebben en is overleden
- verwijtbaar in beide rollen: behandelaar en hoofdbehandelaar)
- ook geen aandacht besteed aan beloop ziekte
- ernstig verwijtbaar

- schorsing 3 maanden (na eerder vergelijkbaar verwijt)

24

RTG Groningen 18 december 2018, GZR 2019-0002

ECLI:NL:TGZRGRO:2018:77

- specialist ouderengeneeskunde in verpleeghuis is hoofdbehandelaar
- heeft pt. gezien bij opname en eerste acties ondernomen (gesprek, concept-revalidatieplan, lab. onderzoek)
- als zorg aan arts-ass. wordt overgelaten dan beloop toestand pt. goed monitoren
- arts-ass. had pt ook pas 9 dagen na opname gezien en toen was pt. al erg ziek
- arts mag niet vertrouwen op informatie van verzorgenden: zij observeren andere zaken dan een arts
- organisatie van de zorg kan geen excuus zijn

- berisping

25

Privacy in en buiten de spreekkamer

26

CTG 25 juli 2019, GZR 2019-0215

ECLI:NL:TGZCTG:2019:194

- **hoofdregel ruimtelijke privacy** (art. 7:459 BW): verrichtingen buiten waarneming door anderen, tenzij instemming pt.
- als pt. coassistent weigert, zal co niet aanwezig kunnen zijn
- spreekuur ving aan in aanwezigheid co, pt. maakte geen bezwaar, wel bezwaar tegen aanwezigheid co bij onderzoek (anale klachten)
- arts gaf pt de keuze: óf onderzoek i.a.v. co óf nu geen onderzoek, maar later bij 'vaste' chirurg
 - eigenlijk was er geen indicatie voor het onderzoek, zij wilde klager serieus nemen in zijn klachten en had daarom onderzoek voorgesteld
- arts voelde zich na reactie van pt niet veilig
- CTG: klager is bekend in ziekenhuis, weet dat het een opleidings-ziekenhuis is waar co-ass./ arts-ass. bij consulten zijn en dat hij daartegen bezwaar kan maken.
- handelwijze arts niet onzorgvuldig

27

RTG Amsterdam 11 januari 2019, MC 2019/33-34

ECLI:NL:TGZRAMS:2019:6

- hangende het hoger beroep in een tuchtzaak meldt klagster zich op het spreekuur van verweerster om uitslag mammografie te bespreken
- klagster maakt bezwaar tegen aanwezigheid co-ass.
- bleek onder 4 ogen met verweerster over tuchtzaak te willen spreken
- verweerster had tevoren al overleg gehad met ziekenhuisjurist wat te doen als pte weer zou komen (beleid: niet alleen te woord staan)
- verweerster weigert met uitleg van reden, klagster woedend (kreeg een gele kaart vanwege haar gedrag)
- klagster dient een nieuwe tuchtklacht in
- verweerster mocht in dit specifieke geval voorbij gaan aan bezwaar klagster > geen verwijt
- CTG acht aanwezigheid co ipv ervaren collega of vpk 'opmerkelijk'

28

RTG Den Haag 9 juli 2019, GZR 2019-0190

ECLI:NL:TGZRSGR:2019:106

- tijdens consult bij huisarts komt assistente binnen, nadat zij hem op luide toon had horen praten over het maken van een afspraak
- zij was daarbij betrokken geweest en wilde uitleg geven, waartoe zij door de huisarts in de gelegenheid werd gesteld
- een andere keer kwam zij binnen om de arts te waarschuwen i.v.m. uitloop
- klager heeft dit als onplezierig ervaren en is van huisarts gewisseld

RTG:

- uitgangspunt is dat consult vertrouwelijk en veilig is, en in beginsel ongestoord moet kunnen verlopen
- korte niet inhoudelijke interruptie als waarschuwing voor uitloop is geoorloofd
- ongevraagde inhoudelijke bemoeienis is niet toelaatbaar, huisarts had moeten ingrijpen en moet ervoor zorgen dat gesprekken in spreekkamer niet te horen zijn voor anderen
- waarschuwing

29

Nog meer lastige situaties

30

CTG 25 juli 2019, GZR 2019-0196

ECLI:NL:TGZCTG:2019:189

- agressieve pt. uit zich dreigend en intimiderend tegenover ambulancepersoneel, politie wordt erbij geroepen, pt. herhaalt zijn dreigementen, volgens klager op verzoek van de ambulancevpk.
 - niet handig, maar niet verwijtbaar, vanuit oogpunt van alg. belang.

RTG Den Haag 13 augustus 2019, GZR 2019-0231

ECLI:NL:TGZRSGR:2019:133

- pte. weigerde vanwege geloof haar behandelaar (kaakchirurg) de hand te schudden. Daarop beëindigde arts de behandeling.
 - onzorgvuldig, arts had zich daarover heen moeten zetten

31

RTG Groningen 20 augustus 2019, MC 2019/44

ECLI:NL:TGZRGRO:2019:48

- gynaecoloog zet op social media dat er een tuchtklacht tegen haar is ingediend
- geen tot pte herleidbare gegevens, maar pte herkent 'haar' zaak en valt erover
- arts had bericht meteen verwijderd nadat zij hoorde dat klagster er aanstoot aan nam

RTG:

het verdient niet de schoonheidsprijs, maar het is niet tuchtrechtelijk verwijtbaar.

Een dergelijk bericht roept voorts reacties op die als kwetsend kunnen worden ervaren door een klager/ klagster.

32

Zorgplicht

33

RTG Den Haag 2 juli 2019, GZR 2019-0184

ECLI:NL:TGZRSGR:2019:102

- klacht ingediend 1 maand voor einde vervaltermijn! (!)
- betreft een triage op de HAP
- gelet op klachten had de huisarts contact met pt. moeten hebben voordat afdoening geautoriseerd werd
- RTG wilde gelet op tijdsverloop een milde maatregel opleggen, maar onangepaste houding arts leidt tot een berisping

CTG 26 september 2019, ECLI:NL:TGZCTG:2019:241

- ook klacht over afhandeling triage
- pte belt met klachten > aanbod consult op HAP
- pte zegt afspraak af > dd huisarts autoriseert 2^e triage, ziet vervolgens 1^e triage, informeert naar gegeven advies en hoort dat pte afspraak heeft afgezegd > autoriseert 1^e triage > pte overlijdt
- huisarts is te gemakkelijk afgegaan op afzegging afspraak i.p.v. combinatie van klachten en factoren te beoordelen > waarschuwing

34

RTG Den Haag 8 oktober 2019

ECLI:NL:TGZRSGR:2019:168

- huisarts zit vlak voor vakantie en tegen een burn-out aan, heeft terminale pt begeleid en zou kort daarna bij andere pt euthanasie verlenen, maar voelde zich niet meer in staat en heeft 'afgezegd'
- intrekken van een toezegging tot euthanasie moet zeer zorgvuldig gebeuren
 - persoonlijk gesprek en, indien gewenst,
 - overdracht
- RTG heeft begrip voor persoonlijke situatie van de arts maar rekent hem zijn handelen wel aan
- hoewel bekend is dat de druk op (huis)artsen door verschillende ontwikkelingen in de zorg en de maatschappij vaak hoog is, behoort het tot de professionele rol van de arts om tijdig te onderkennen dat de grens (bijna) bereikt is en zo nodig maatregelen te nemen of hulp te zoeken
- waarschuwing

35

Meer informatie?

Velink & De Die advocaten

info@velinkdedie.nl

t 020 4207874

www.velinkdedie.nl

36